

TELEGRAFUL ROMÂN.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste cu bani gat'ă prin scrisori francate, adresate către expeditura. Pretul pnenumeratiunei pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr 32 ANULU XXI.

Săbiu, in 20 Aprile (2 Maiu) 1873.

tru celelalte părți ale Transilvaniei pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și tieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a trei a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sinodulu archidieceșanu.

Siedinti'a IV. 17 Apr. 1873.

Siedinti'a se deschide la 11 ore cu citirea protocolului sied. II. (celu din sied. III. rămâne a se citi la finea siedintiei) și se autentica.

Dupa acest'a pres. aterne raportulu despre regularea parochieloru; suplic'a stipend. dela sc'ol'a agronomica din Altenburgulu ung. Comisi'a pentru urcarea stipendiulu dela 4 la 600 fl.; suplic'a stip. Ciontea din Gratiu pentru inmultirea stip. la 400 fl.; petitiunea din Furcsior'a in cestiunea parochiulu de acolo Perianu; petitiunea parochiulu din Merchiasia și a locuitorilor din Jomboru; a stipendistilor Ioanu și Eugeniu Mog'a; o petitiune a preotulu Cocrada, — toate se transpunu la comisiunile respective. Mai departe face T. Rosiescu propunerea de a introduce o colecta de 1 xr. de sufletu in tota archidieceș'a in 10 ani pentru de a se forma unu fondu de unde sa se acopere spesele sinodeloru și alte trebuintie, — se transpune comisiunei respective. Siagău face o propunere privitoare la regulamentu, — se transpune comis. de propuneri. Branisce face o propunere cu privire la § 21. sied. IV an. tr.

D. Manole și recunoșce propunerea cunoscuta din sied. II. la comis. respective.

Dupa acestea reflecteaza pres. lui Branisce ca propunerea densului din nr tr. nu s'a pututu pertrata din cauza ca s'a terminatu siedintiele înainte de ai veni rendulu.

La ordinea dilei este verificarea membrilor difilcutati. Ref. Candrea refrereza despre alegerea dep. Cer. Siagău din Cerculu IX și propune anulara ei, Olariu recomanda investigatiune. D. Manole e pentru anulare din cauza ca mancitatea actulu de alegere este invederata, pentru ce aru fi că consistoriulu sa dea comissariulu consistoriale o aspra reprobă, pentru ca n'a sciutu sa fia la inaltimea misiunei sele. Bolog'a cere sa se cetesca actulu de alegere intregu cu protestu cu totu, ceea ce se și urmăze din partea ref. Candrea. Din protestu se vede, ca la scrutinare s'au făcutu abusuri, cari comissariulu consist. dinpreuna cu barbatii de incredere au voit sa le acopere prin arderea siedulilor de scrutinare, protestatorii mai aducu și alte impregiurări agravatorie contra alesulu, cari conformu § 6 din statutulu organicu, lu lipsescu de dreptulu de alegere pozitivu și passivu. Dupa citirea acestoru acte se propune siedintia secreta și se primesce. Auditoriulu se departeaza. Siedinti'a secreta a duratu până la 2 1/2 ore dupa amedia-di și s'a terminatu cu anulara alegerii și cu eserierea unei alegeri nouă.

Din sied. V. impartasim pre scurtu, ca afara de esibitele ce se punu pre mēs'a sinodulu și de mai multe propuneri nu s'a intemplatu nimic'a mai momentuosu. O impregiurare de interesu mai mare s'a aratatu la propunerea lui Branisce, in carea se face amintire de comis. pentru proceduri. La acesta ocaziune Hanni'a este pentru o comisiune permanenta, carea se constea din omeni din apropiere că sa pōta face ce-va, că sa nu mai „orbecămu pre intunerecu că până acum, noi intr'o parte și consist. in tr'alt'a. Pres. respinge insinuationile aceste, iera Gaetanu dovedesce ca esista procedura, dara sa nu fia cinev'a indiferentu și sa n'o cetesca ca apoi firesce ca va orbecă. Lauda procedura care esista, căci §§ mai scurti se voru face decâtu sunt in ceea ce esista, dara principiele din trens'a nu se potu altera.

Eri și astadi n'a fostu siedintie, inse sinodulu a lucratu in comisiuni.

Săbiu 19 Aprile 1873.

Desbaterile in sinodulu nostru archidieceșanu de trei dile in cōce, de-si suntu inca la inceputu și s'au invertitu mai multu pre lānga forme, au scosu la lumina lucruri, cari suntu de unu interesu generale pentru archidieceș'a, putemu dice pentru Metropoli'a noastră intrēga. Ne pare reu ca nu dispunemu de puteri, cari sa ne inlesnēca a copii și mai fidelu tota activitatea sinodulu, căci atunci aru fi mai usioru pentru publicu asi face apretiarile sele, atunci aru fi dovad'a asertiunilor noastre și mai evidenta, cu tōte ca și in cele dejă publicate este destula materia de a se putē nescino convinge.

La ocaziunea d. e. a incidentulu cu § 95 din statutulu organicu in privinti'a regulamentulu de afaceri, la competinti'a sēu necompetinti'a de dreptu de a se alege deputati domiciliati in Pest'a, vorbirile de o parte și de alt'a au fostu interesante pentru ascultatoriulu imparțialu, de-si acestu interesu nu e de ase luā totu deun'a in intielesulu celu bunu.

Partea cea buna a interesulu este la tōta intempararea desvelirea principieloru, cari suntu sufletulu ori și cărui parlamentarismu și constitutionalismu, de alta parte delectarea ce ni s'a datu ocaziune sa avemu, ascultādu la vorbirile mai multoru deputati.

Parlamentarismulu și constitutionalismulu preste totu trebuie sa fia dela consistuirea sea unu intregu, carele se reparēza și se intregesce pre sine insusi la casuri de lipsa, dara nu se intrerupe, nu se surpa pre sine pentru că sa se constituē iera-si din nov. Acestu principiu solutariu a fostu sustientu și salvatu și in siedintiele aceste putiene ale sinodulu nostru. Totu asiā a fostu combatutu cu multu spiritu particularismulu, carele in explicarea sēu in interpretarea legiloru este mai aplecatu a procede dela resimtiemintele individuali decâtu dela spiritulu legistatoriloru.

Si aci suntemu la cord'a cea delicata, unde dāmu preste lucrurile cele interesante in modu neplacutu.

Nu trebuie că sa aiba cinev'a ochiū de totu ageru sa vēda colōrea unui objetu, sēu urechi'a de totu agera sa ānda vibrationea cea adeverata a cutarei sēu cutarei ideii sēu vorbiri. Se vede, ca in lumea spiritoale preste totu domnesce o regula generale: ascunsa sēu pre fatia trebuie sa esiste o tema sēu o base, pre carea ni o tradēza totu deun'a variationile ei, și cari nu se departēdia de natur'a temei sēu a basei. Si de aceea fia drama, fia opera musicale fia cuventare, fia o discussiune, ochiulu sēu urechi'a mai putienu esercitata va intielege mai curendu sēu mai mai tārdu impresiunea cea buna sēu cea rea ce o produce un'a din cele numerate mai susu.

In discussiunile de până acum amu observatu in o parte a sinodulu o aparintia neplacuta, amu observatu unu firu rosu de contradicere cu totu pretiulu, nu de opusetiune, chiaru și in afacerile cele mai luminate și mai chiare.

Dēca lucrulu acest'a s'aru putē reduce numai la o intemplare parlamentaria nu amu avē nimic'a de reflectatu. Impregiurările inse in cari se afla astadi biserica gr. or. in monarchi'a noastră suntu de o atare natura, încātu trebuie sa fimu cu multu mai susceptibili fatia cu asemenea aparitiuni. Noi nu suntemu nici o Spānia sēu Italia izolata, nici nu avemu baremu conservatismulu lumei intregi la spatele nōstre; noi stāmu singuri in mijloculu unui noianu. La noi suntu referintie de natur'a cea mai delicata chiaru in sinulu natiunei nōstre, referintie, cari suntu totu atātea puncte amenintialōrie pre lini'a intrēga a constitutiunei nōstre bisericesci. Prin unu antagonismu sistematicu, prin suspiciunări con-

tinue, prin incercări dese de descreditarea institutiunilor nōstre și a purtatoriloru acestoru institutiuni, prin sageti aruncate cu și fāra de vreme asupr'a autoritātiloru nōstre bisericesci și inca tōte aceste din partea unoru membri fruntasi ai bisericeii, ai sinodulu nostru archidieceșanu, pre osioru ne putemu trezi in pusetiunea de a vedē, cādu nici nu gādimu, porti deschise strainiloru, cā sa intre și sa calce tōta speranti'a aternata de constitutionalismulu nostru și atunci? atunci sa ni se dea tuturoru trist'a ocaziune sa plāngemu cā leremi'a prorocolu pre ruinele autonomiei bisericeii nōstre.

Sa nu crēda cine-va ca vedemu sēu depingemu pre negru, pentru ca trebuie sa o repetimu și acest'a, noi nu stāmu numai sub impresiunea unui momentu, noi avemu inaintea ochiloru o combinatiune de opusetiune, dēca-i place cui-va mai bine asiā, sēu de neliniscire, sēu . . . , dara sa nu lebotediāmu tōte pre numele loru, — de a ni incōce și cu acest'a in legatura, și de consecintiele acestor'a, și de aceea ne tememu, ca prin atātea sguđiri, in locu de a se cimentā și intari murii și paratii constitutionalismulu nostru bisericescu, ei mai curendu se voru slabi și voru fi pregatiti pentru derimare.

Nu dicemu noi prin acest'a ca sa inchidemu ochii asupr'a faptelor autoritātiloru nōstre, bisericesci, cu atātu mai vertosu, cu cātu aceste nu pre-tindu nici o infalibilitate, dara sa nu cautāmu intr'adinsu, ca prin vorbe framōse sēu frase precalculate, prin cari se pōte captā bunavointi'a sēu preocupā judecat'a cea sanatosā a multimei, sa inducemu in confusiune pre credinciosii bisericeii nōstre sa-i abatemu dela „magna cart'a“, dela statutulu organicu și dela adeveratele efluse ale acestui'a și asiā sa ruināmu ce avemu mai scumpu și mai pretiosu pentru noi.

Iubirea fratiēscă, acest'a sa ne fia devis'a nōstra, binele comunu tient'a sēu scopulu nostru, și atunci desiguru ca nu vomu cantā că sa sucimu și sa resucimu atāt'a legile nōstre cāstigate de barbatulu nostru, in adeveru tramisu nōue de prevedintia, cu atāt'a sudōre și cu atātea sacrificii.

Speranti'a este unulu dintre darurile cele sublime ale Dumnedieirei și pre acest'a noi nu o amu perdutu inca. Noi totu sperāmu dara ca tuturoru neintielegeriloru și celoru-lalte isvōre de neplāceri li-se voru pune capetu decāt'a simtiulu celu bunu alu poporulu nostru și umeru la umeru vomu conlucrā la consolidarea nōstra, asiā, încātu sa dispara dintre noi, cu deosebire inse din parintii poporulu, ori-ce disensiune și sa fia numai unu tropu și unu sufletu, o anima și unu cugetu. Fia, fia!

„Albin'a“ in nrulu seu 28. vine sa confirmeze ceea ce amu fostu disu noi despre dens'a in nrulu nostru de pasci. Spunemu dreptu ca acest'a ne a mahnitu. „Wem nicht zu rathen, dem ist auch nicht zu helfen.“ dice nēmtiulu, seu romanescu: „in zadaru se bate toc'a la urechi'a surdului. „Albin'a“ va concede dōra ca statutulu organicu pentru noi și pentru dens'a este lege cardinalē sēu fundamentale asiā dupa cum este elu actu, până atunci, până cādu congresulu nu va fi in pusetiune de a veni sa ni-lu dea in māna altfelu decum esto asta-di. „Albin'a“ va concede ca in statutulu organicu potu sa fia și alte momente, cari aru suferi o imbunatatire, dara pentru aceea noi totu trebne sa folosimu statutulu asiā dupa cum este elu astadi, nu inse dupa cum aru dorī unulu sēu altulu dintre noi, pentru ca atunci legea aru fi o nimic'a.

Dēca le va concede aceste, ce trebuie sa faoa, și dēca, si va luā numai putientica ostenēla sa cugete asupr'a obiectulu, atunci va trebui sa vina la convingere, ca toti factorii Metropolei nōstre trebuie sa se orientēdie dupa §§ statutulu organicu cum suntu ei asta-di in statutu, dara nu dupa cum

ii doresc cineva. Dorintele că atari încă nu au putere de lege nicăieri. Dece este „Albin'a“ liberală, după cum se gerăza și deca e straina de spiritul pigmeic și de pusilă-nimilitate, și se ține numai de votul congresului, precum se vede că afirmă a se ține, atunci trebuia să propună încă la 1870, că membrii consistorielor să se aleagă pre vițea, totuși să propună și acum dară nu să facă ceea ce nu este nici în statutul org. nici în votul congresului. Este dară în procedura ei o judecată sănătoasă și matură?

Că să aiba mai multă materie de a se acali de noi „Alb.“ ia pre „Hr. Zlg“ sub scut și ne impută anticristianismu. Aci dovedește pre deplinu că nu cugetă, ci vorbește fără să cugete și nu se obicinuesce a cugetă. Când amu disu noi:

„Sa sperăm că preste scurtu timp vomu ajunge dilele cându vomu iubi numai pre cei ce ne iubesc, după postulatele iubirei reciproce a tuturor omenilor“, amu disu: să sperăm că preste scurtu timp acei ce ne urescu astăzi ne voru iubi și ei, și atunci se întielege de sine că vomu iubi numai pre cei ce ne iubesc. Său dora cugetă „Albin'a“ că să ne facem și noi unu catastifu de injuraturi asup'a strainilor pentru toate vecurile, din care să le declamăm pre vr'o câteva colone în toate zilele și în totii numerii, că în veci să ne pōta urî cine-va și noi să avem totu-deun'a ocaziune de a iubi numai pre cei ce ne urescu? Dară să nu ne prinda mirare pre mare că nu nea întielesu, căci în cărțile bis. noastre se mai cântă și aceste: Iera . . . celu fără de lege n'a vrutu să întielegă.

Ceea ce privește pasagiulu din urma alu articulu Albinei, unde trage la răspundere pre „parintele Vicariu Popa“ pentru „nedibaci'a Redacțiunei „Tel. Rom.“ chiaru cându aru fi cev'a asiă după cum i-se nalucesce densei, noi cugetăm că nu cade nici într'o privință în competiți'a preferenței „Patriarhie“ a „Albinei“. La aceste i dîcemu numai atât'a, că e reu, reu pre reu informată.

Onore cui se cuvine onore! meritulu trebuie încoronatu!

Domnule redactor! Încă în anul trecut venisem din întemplant în conversatiune cu dlu K. profesor de desen la gimnaziulu protestant din Brașov, carele 'mi spuse, că a fostu la Satulungu (în Sacele) încă cu unu prof. de desen din Sabiu, să vedă biseric'a romană depinsă de pictorulu Michailu Popu.

Cuvintele lui magulitōre pentru dlu pictor, afirmațiunile sele referitōre la valoarea operei dlui Popu, 'mi umplura sufletulu de mangaiere și bucuria într'atât'a, că me determinai să vizitez acea comună și se me convingu eu insumi despre cele ce 'mi spuse dlu prof. și pictor germanu.

Multe însă și diferitele mele ocupațiuni me abatură pentru mai multu timp dela scopulu doritu. Acum însă, fiindu mai liberu, cugetulu celu dintâiu eră, de a execută planulu meu. Ajunsu în Satulungu la biseric'a nouă, 'mi luai cartiru la preotulu betrân de acolo septagenariulu Neagoe Popa, unu omu jovialu pre lângă toate betrânțiile sele. Abia începurem discursulu nostru, și îndată sosi și fiulu seu Radu Popa, unu barbatu inteligent, a cărui activitate în afaceri bisericesti, școlare și comunale e exemplară. Conversatiunea noastră deveni acum mai animată, și eu terminai cu dorint'a de a vedă biseric'a, scopulu venirei mele. Plecurem; dejă ambitulu 'mi atrase atențiunea. Intrare în intrulu bisericei; o perspectivă minunată se ofere privitoru: o biserică spațioasă în lungime, latime și înălțime pavată cu lespedi cuate, ornată cu unu altariu maestosu în zieu zăcu, iera spre intrare cu unu podisioru, a cărui faciada sculptată e menită pentru 4 tablouri mari, a căroru execuțiune s'a intreruptu prin îndelung'a bolnavire a dlui pictor; dară frumseti'a superiōră a bisericei o facu paretii ei ornati cu tablourile cele mai frumoase reprezentându diferitele momente și episoade din viața salvatorelui. Sunt amatori de pictură; amu vizitat mai multe biserici în România: biseric'a St. Georgiu și St. Spiridonu din București; biseric'a episcopescă din Buzeu; mai multe biserici din Ploiești și Brăil'a, Câmpulungu etc.; — în Transilvania, biseric'a St. Treimi și biseric'a din suburbiulu Brașovului; și dōne biserici din Ungari'a; dară toate le-amu aflatu inferiōre celei din Satulungu

biseric'a nouă, în ceea ce privește execuțiunea nimerita a tablourilor. Nicăieri nu amu vedutu o armonia asiă deplină între artă și natură că la oper'a dlui pictor Popu. O drama, o istorie întreagă ne infatisează densulu în diferitele sele tablouri. La fîcare imagine putem să-i cetim din fatia linia-mente caracterului seu, și la toate persoanele din grope observăm o unitate de acțiune. Arare-ori i-a succedut unu pictor, să exprime o idee cu atât'a vioiciune, și precisiune, cu atât'a adevăru istoricu și psihologicu. Oper'a dlui pictor Popu o amu vedutu, o amu admiratu și o amu studiatu de atunci încōce în mai multe rânduri. Totu, ce a pututu produce geniulu seu de pictor, se afla depus în această operă, cea dintâiu în patri'a sea, și cea dintâiu între toate lucrările sele.

Onore dară Tie fiu alu Minervei, carele ai încorporatu geniulu teu în o operă neasemenăveră în patri'a Ta; laurele gloriei sa-ti înfrumsetieze fruntea Ta; numele Teu fî pretiuitu și maritu de români că numele maestrilor italieni, prototipilor Tei: Rafaelu, Michailu Angelo, Titianu, Coreggio, Leonardo D'Avinci, ale căroru produse artistice le-ai transplantatu pre pământulu patriei Tele.

Onore și voue bravi români din Satulungu dela biseric'a nouă, cari pre lângă greutățile, ce le-ati întemplantu cu crearea fondului școlasticu de 16,000 fl., a-ti jertfitu sum'a de 1000 # pentru înfrumsetierea bisericei cu tablouri clasice, și 1000 fl. pentru construcțiunea și sculptarea podisiorului, iera acum de nou 10,500 fl. pentru edificiulu frumosu și pomposu alu școlilor capitale normale, cari se zidescu acum după planulu facutu de renumitul ingineru superioru Gärtner.

Onore voue! Voi a-ti tacutu despre lucrurile vōstre, a-ti lasatu să vorbească faptele vōstre. Acestea însă sunt asiă de mari, emulațiunea vōstră în lucrurile cele bune asiă de remarcabile, că ele nu mai potu remană ascunse, necunoscute, ci trebuiesc publicate, că să le știe totă romanimea, să se inspire și alți frați de ai vōstri spre fapte nobile maretie. Voi a-ti priceputu spiritulu timpului în mesura cu multu mai mare că multu alți frați de ai vōstri; a-ti cunoscutu, că biseric'a și școl'a sunt ornamentulu unu popor, fal'a și mandri'a sea nobilă; a-ti cunoscutu, că biseric'a și școl'a, starea lor bună, înfloritoră, seu starea lor miseră, sunt probe invederate despre propășirea seu repășirea unu popor. Voi n'ati crutiatu nimic'a pentru prosperarea și înflorirea acestor instituțiuni binefacătōre, și încă sub ce impregiurări? sub impregiurări nefavorabile pentru voi, cându economi'a vōstră a scadiutu dela starea ei înfloritoră de odinioară. Toate lucrurile vōstre sunt înse o probă manifesta despre binele, ce resulta din unirea puterilor singurate spre scopuri comune; o ilustrațiune evidentă a adevărului, că unde-i concordia, armonia și iubire frățiească, unde 'și cunosc omeni adevăratele lor interese, acolo se facu lucruri mari și frumoase.

Onore înse înainte de toate voue, bravi conducători, bravi preoți, ursitori ai spiritului bun, ce domnesc în comun'a Satulungu dela biseric'a nouă. Voi a-ti dovedutu lumii, ce pōte să facu unu preot inteligent, invapaiatu de sacrulu doru de a-si vedă fii și sufletesci pusi pre calea progresului și civilizațiunei moderne, fericiți spiritualmente și materialmente. Prin puterea cuvintului vōstru în biserică și afara de biserică a-ti luminatu poporulu, facendu-lu să pricepă interesele sele superiōri, adevăratele sele scopuri de viață, înduplecandu-lu spre seversirea faptelor maretie.

Alu vōstru este meritulu principalu și meritulu trebuie încoronatu!

Totu ce s'a facutu, la șvatu și povetiele vōstre parintesci; toate câte s'au facutu, sunt fructe resarite din semintiele aruncate cu profusiune în inimile fiilor vōstri sufletesci. Iubirea și pretiuirea lor să ve fî recompens'a cea mai frumoasă, și binele, ce-lu vedeti resaritu în urm'a vōstră fî-ve unu stimulu și îndemnu nobil pentru zelulu și nesușintiele vōstre ulterioare de a radică pre poporulu la trēpt'a cea mai înaltă de cultură și bogăția materială și spirituală.

Unu caletoriu.

Varietăți.

(†) În 15 l. c. a reposatu în Vien'a în spitallulu garnisōnei bravulu și diligintulu tineru Nicollu Căcōradă, fostu medicinu în anul alu

5 l. c. Nascutu în Ardēlu în satulu Merghindealu, din parinti sermani, și-a făcutu studiile la gimnaziulu de stat din Sabiu cu celu mai bunu succed, procurându-si totu odată prin propria-si diligență și mijlocele de subsistență; a intratu apoi în Academi'a Iosefina, de unde, ajungendu-lu în semestrulu ultimu, nesatōs'a mōrte 'lu rapī și prin această depredă pre națiunea română de unu tineru, dela care eră îndreptat să speră că în celu mai de aproape timp va aduce produsele studiului seu îndelungatu pre altariulu multu doritei sele națiuni, din a cărei sinu a lipsitu de cinci ani de zile. — Fia-i tērân'a usiōră!

*(Promoțiune) Cu bucuria înregistram scirea placută, că între cei 6 Doctori primi, cari fura promovati la rang de Doctori de medicină universă în 9 l. c. după legea cea nouă de rigorose dată din 1 Oct. 1872, se afla și amiculu și compatriotulu nostru I. Moga. Avem speranță, că confratele nostru, care de presinte se afla că medicu practicant și asistent în spitallulu general de aici, nu va imită exemplele până acum date, adică de a părăsi Trani'a, iera pre de alta parte recomandam publiculu rom. atențiune în mesura convenită asup'a confratelui Doctoru.

*(Esposițiunea de Vien'a totuși se va deschide la 1-a Maiu n., după cum de sine se întielege cu pompa mare, de-si nu sunt toate lucrurile ispravite în palatulu espositionalu. La deschidere se va infaciesi și M. Sea imperatulu insocitu de, membrii casei domnitōre, principele de corōnă alu Danemarcei, sositu în Vien'a în 28 l. c. și principele de Wales, celu mai mare fiu alu reginei Victori'a sositu în 29 l. c. anume pentru deschiderea esposițiunei, câtu și toate alte notabilități ale Vienei. Pentru de a se evita o imbuldire prea mare, s'a prefaptu pentru diu'a de deschidere pretiulu de intrare, la totă întemplantu nu prea micu, de 25 fl. de persoană. Pretiulu de intrare pentru celelalte dile e 1 fl. de persoană. Se voru edă bilete de intrare și cu 25 cr. pentru studenți și alții; corespondenții foilor legitimați au intrare liberă.

*(Barbarismu.) În Besi'a, cotulu Albei-supiōre, erupsa focu în tōmn'a trecută. Pre-cându alergau omeni spre loculu de nevoi, vedura pre unu omu fugându pre delu însusu spre Crisiu, comun'a învecinată. Judele îndată trimise omeni că să prindă pre acel'a. L'au și prinsu omeni, și aducându se îndereptu, nenorocitul spuse că densulu puse focu în contielegere cu unu altu sasu din comună. Sasii după această marturisire nu facu procesu lungu, ci luară pre ambii nenorociți și-i aruncară pre rondu în focu.

Celu dintâiu, fiindu unu barbatu verlosu, a încercatu după cum se spune de 17 ori, că se iasă din focu; daru de totă atâtea ori fu împinsu îndereptu cu furcōiele cele de feru, până în fine cadiu și arse. Celu d'alu doilea eră schiopu de unu picioru și nu potu se-si caute scaparea de atâtea ori, că sociulu seu, ci după 2-3 încercări de a iesi din focu, fiindu, că și sociulu seu, de totă atâtea ori împinsu îndereptu cu furcōiele, — a cadiutu și s'a prefacutu în scrumu.

Fia constatatu, că nice nenorociti, nice cei-ce-i aruncară pre acesti'a în focu, nu sunt români, ci sunt de cei din „Kulturvolk“, cărui'i place a inegră și batjocoră pre conlocutoriile sei de naționalitate română în specia și pre națiunea română în genere, a-i suspiciōnă și a-i călumnia adese-ori.

✠.

*(Prelegerea publică anunțată s'a decisu a se ține Duminică la 7½ ore sēr'a în sal'a Asociațiunei tranne. pentru lit. și cult. poporulu român.

Oleu de Matrice

sau în contr'a matricei (recelei).

Subscrișul aduce la cunoștință O. P., cumca oleulu amintitu avendu până acum'a succedulu celu mai eminentu, și ne mai auditu, fîa matrici'a (racială) câtu de învechită, efectulu e sigur; una sticlă de 1 lotu din preună cu instrucțiunea costă 1 fl. v. a. comănde se facu la subscrișulu în Blasiu.

(5-6)

B. Fulep.